

ด้วยพระอภัยมณีผู้ใฝ่เรียนของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จึงทำให้พระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ไม่ว่าเป็นการให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณร หรือผู้ที่ต้องการเรียนรู้ด้านพระพุทธศาสนา พระองค์ก็มีส่วนร่วม ก่อตั้งมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาแห่งแรกของประเทศไทยคือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย รวมถึงทรงริเริ่มให้มีสำนักฝึกอบรมพระธรรมทูตไปต่างประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก

ขณะที่การให้ความรู้แก่เยาวชนพระองค์ก็ให้ความสำคัญเช่นกัน ด้วยการมีพระดำริให้จัดสร้างโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขตขึ้น บ้านทุ่งก้างยาง หมู่ 7 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาด้อย่างสะดวก โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จากทุกพื้นที่ทั่วประเทศให้มีโอกาส ได้รับการศึกษาต่อตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคล

การก่อตั้งโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชฯ นอกจากจะช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสแล้ว พระองค์ทรงสร้างเพื่อถวายเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยมหาราช เพราะสำนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข

ทางกระทรวงศึกษาธิการได้รับดำเนินการตามพระประสงค์ เริ่มก่อสร้างปี 2533 ทำการสอนปีการศึกษา 2535 และรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 (ป.1-6) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ม.1-3) และ ม.4-6 ระดับละ 40 คน รวม 120 คน

โดยวันที่ 28 พฤษภาคม 2535 สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ เสด็จเป็นองค์ประธานอย่างเป็นทางการ และทรงเปิดอาคารเรียนอย่างเป็นทางการ และทรง

ร.ร.วิถีพุทธบ่มคุณธรรม ตามพระดำริ 'พระสังฆราช'

ในจังหวัดกาญจนบุรี และทั่วประเทศ

ดร.ณรงค์ ศิริเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต บอกว่า ในฐานะตัวแทนครู บุคลากร นักเรียนโรงเรียน มีความเศร้าโศกและเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อการสิ้นพระชนม์ของ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ พระองค์เปรียบดังร่มโพธิ์ทอง และแสงประทีปของพวกเราทุกคนในการจัดการศึกษา ตลอดระยะเวลา 21 ปี

"นับแต่ครั้งที่พระองค์ทรงดำริสร้างโรงเรียน คำสอนของพระองค์ที่มีค่ายิ่งต่อพวกเรา เช่น 'ชีวิตที่ไม่ตกอยู่ใต้อ่านาถาของโลก ความโกรธ ความหลง มันคงอยู่ในความดีมีศีลมีธรรม จะดับเป็นแสงสว่างส่องความดีของเราได้'"

"ผมได้รับโอกาสนั้น เมื่อได้เข้ามาศึกษา ทำให้มีโอกาสมากมาย แม้จะไม่เคยได้รับประทานประกาศนียบัตรจบการศึกษาจากพระองค์ท่าน เหมือนนักเรียนรุ่นพี่ แต่ก็รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับโอกาสจากพระองค์ จนกระทั่งวันที่ 8 ตุลาคม ได้รับโอกาสเข้าเฝ้าฯสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ รู้สึกภูมิใจมากที่ได้เข้าเฝ้าฯพระองค์ รู้สึกว่าพระองค์เปรียบเสมือนตัวแทนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงให้ความสำคัญในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา หรือด้านพุทธศาสนา แม้ว่าพระองค์จะไม่ได้อยู่กับเราแล้ว แต่พระองค์จะอยู่ในใจพวกเราตลอดไป" นายเจริญกล่าว

โดยสมเด็จพระสังฆราชฯทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์และประทานให้ใช้ชื่อโรงเรียน "ผู้รู้ ญส.80"

ตั้งอยู่ที่ 69 หมู่ 6 ต.นาจอมเทียน อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี

คำว่าผู้รู้หมายถึงให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักตน รู้ผิด รู้ชอบ รู้กาลเวลาต่อการกระทำผิด คำว่า ญส.80 เป็นพระนามย่อ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก คำว่า 80 หมายถึง พระชนมายุ 80 พรรษา ปีที่ก่อตั้ง 2537 ภายใต้การบริหารของมูลนิธิวัดญาณสังวราราม

โดยอาศัยศาลาวัดญาณสังวราราม เป็นสถานที่เรียน สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รับนักเรียนประจำไม่เกิน 135 คน ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาปีการศึกษา 2538 ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง หม่อมราชวงศ์สงศรี เทตสิงห์ ถวายที่ดิน 20 ไร่ เพื่อสร้างโรงเรียนและธนาคารกสิกรไทย มอบเงินทอดกฐินซื้อที่ดินเพิ่มปัจจุบันโรงเรียนมีที่ดินประมาณ 54 ไร่

ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชฯประทานนโยบายว่า ควรเป็นโรงเรียนที่จัดสอนเพื่อสร้างคนดี และเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน ที่มีโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ส่งเสริมช่วยเหลือด้านการเกษตร ควรให้เพิ่มการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นโรงเรียนวัดจึงต้องเพิ่มการสอนพระพุทธศาสนาโดยเน้นอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม

โดย ครูสายลม ปะนันเป้ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนผู้รู้ ญส.80 บอกถึงปณิธานของพระองค์ที่ก่อตั้งโรงเรียนว่า พระองค์มีพระประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อให้เด็กด้อยโอกาสในจังหวัดชลบุรีและในภาคตะวันออก ได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นโรงเรียนประจำชาย ม.1-3 ระบบการศึกษาแบบขั้นพื้นฐานตามหลักกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม เน้นการเรียนวิถีพุทธ ซึ่งครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

นุสรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยมหาราช เพราะสำนักในพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข

ทางกระทรวงศึกษาธิการได้รับดำเนินการตามพระประสงค์ เริ่มก่อสร้างปี 2533 ทำการสอนปีการศึกษา 2535 และรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 (ป.1-6) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (ม.1-3) และ ม.4-6 ระดับละ 40 คน รวม 120 คน

โดยวันที่ 28 พฤษภาคม 2535 สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ เสด็จเปิดอาคารเรียนอย่างเป็นทางการ และทรงเป็นองค์ประธานในพิธีให้ครูของโรงเรียนด้วยการเรียนการสอนจะเน้นทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นพิเศษ จนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้รับไว้เป็นโรงเรียนในโครงการ สสวท. (สมทบ) อีกโรงเรียนหนึ่งด้วย

โดยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดสอนในหลักสูตรห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ตามแนวทางของ สสวท.โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการเป็นพิเศษ เช่น การเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ และทำโครงงานวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

ทางโรงเรียนน้อมนำหลักคุณธรรม คำสอนของ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ เป็นแนวทางจัดกิจกรรมการสอนศีลธรรมในโรงเรียน การจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว 21 รุ่นเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการสาขาต่างๆ เป็นที่ยอมรับของผู้คน

ในจังหวัดกาญจนบุรี และทั่วประเทศ

ดร.ณรงค์ ศิริเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต บอกว่า ในฐานะตัวแทนครู บุคลากร นักเรียนโรงเรียน มีความเศร้าโศกและเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อการสิ้นพระชนม์ของ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ พระองค์เปรียบดังร่มโพธิ์ทอง และแสงประทีปของพวกเราทุกคนในการจัดการศึกษา ตลอดระยะเวลา 21 ปี

"นับแต่ครั้งที่พระองค์ทรงดำริสร้างโรงเรียน คำสอนของพระองค์ที่มีค่ายังต่อพวกเรา เช่น 'ชีวิตที่ไม่ตกอยู่ใต้อาณาจักรความโลภ ความโกรธ ความหลง มันคงอยู่ในความดีมีศีลมีธรรม จะร่มเย็นเป็นสุขชั่วกาลนาน ความสุขที่จักไม่สิ้นสุดลงพร้อมกับชีวิตนี้ที่น้อยนัก ที่มีเวลาเพียงร้อยปีเท่านั้นโดยประมาณ' คำสอนที่เรียบง่ายแต่ทรงพลังหาที่เปรียบมิได้ ดังนั้น พวกเราเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่า ภาษาคติที่พระองค์เสด็จไปเบื้องหน้า ย่อมสงบเย็นตลอดกาลนาน

"นับแต่นี้ร่มโพธิ์ทองของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต ที่พระองค์ทรงก่อตั้งมาด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ ได้เสด็จไปเบื้องหน้าที่ยั่งยืนยิ่งแล้ว แต่คำสอน หลักธรรม พระนิพนธ์ของพระองค์จะมีพวกเราศึกษาและนำสู่การจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ผมขอตั้งปณิธานจะสนองงานบริหารโรงเรียนด้วยคุณธรรม ควบคู่ชีวิตจะหาไม่ จะสร้างนักเรียนที่เก่ง ดี มีคุณธรรม สมดังพระประสงค์ของพระองค์ท่านทุกประการ" ดร.ณรงค์กล่าว

ขณะที่ นายเจริญชัย บุตรสา นักเรียนชั้น ม.6 บอกว่า สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงก่อตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อให้เด็กนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียน โดยรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ยากจน

"ผมได้รับโอกาสนั้น เมื่อได้เข้ามาศึกษา ทำให้มีโอกาสมากมาย แม้จะไม่เคยได้รับประทานประกาศนียบัตรจบการศึกษาจากพระองค์ท่าน เหมือนนักเรียนรุ่นพี่ แต่ก็รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับโอกาสจากพระองค์ จนกระทั่งวันที่ 8 ตุลาคม ได้รับโอกาสเข้าเฝ้าฯสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ รู้สึกภูมิใจมากที่ได้เข้าเฝ้าฯพระองค์ รู้สึกว่าพระองค์เปรียบเสมือนตัวแทนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงให้ความสำคัญในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา หรือด้านพุทธศาสนา แม้ว่าพระองค์จะไม่ได้อยู่กับเราแล้ว แต่พระองค์จะอยู่ในใจพวกเราตลอดไป" นายเจริญกล่าว

น.ส.โพลินรัตน์ สมจันทร์ นักเรียนชั้น ม.6 กล่าวว่า รู้สึกเสียใจ เศร้าใจเป็นอย่างยิ่งที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ สิ้นพระชนม์ เพราะพระองค์เปรียบเสมือนองค์พระบิดาของนักเรียนโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต

"ดิฉันเป็นชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยง อ.ทองผาภูมิ ได้มีโอกาสที่ดีที่สุดในชีวิต ที่ได้สอบเข้าศึกษาที่โรงเรียนที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงก่อตั้งขึ้น ซึ่งดิฉันถือว่าเป็นนักเรียนที่อยู่ห่างไกลโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม ตามคำสอนของพระองค์ท่าน ซึ่งคำสอนของพระองค์ยังคงคงดงาม และถูกนำไปปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เพราะพระองค์อยู่ในหัวใจและห้วงสำนึกของพวกเราทุกคน" น.ส.โพลินรัตน์กล่าว

ในปีการศึกษา 2537 อันเป็นโอกาสที่สมเด็จพระสังฆราชฯมีพระชนมายุ 80 พรรษา คณะศิษย์เห็นว่าพระองค์ทรงให้ความสำคัญของการศึกษา จึงดำเนินการก่อตั้งโรงเรียนขึ้นอีกแห่ง

การเกษตร ควรให้เพิ่มการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นโรงเรียนวัดจึงต้องเพิ่มการส่งเสริมพระพุทธศาสนาโดยเน้นอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม

โดย ครูสายลม ปะนันเบ็ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนผู้รู้ ณ.ส.80 บอกถึงปณิธานของพระองค์ที่ก่อตั้งโรงเรียนว่า พระองค์มีพระประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อให้เด็กด้อยโอกาสในจังหวัดชลบุรีและในภาคตะวันออกได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นโรงเรียนประจำชาย ม.1-3 ระบบการศึกษาแบบขั้นพื้นฐานตามหลักกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม เน้นการเรียนรู้วิถีพุทธ ซึ่งครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนเหมือนเป็นผู้ปกครองคนหนึ่ง

"ปัจจุบันมีนักเรียน 115 คน ตลอดระยะเวลา 20 ปี มีจำนวน 20 รุ่น แต่ละปีการศึกษาจะมีนักเรียนเข้ารับการศึกษารุ่นละ 45 คน เด็กที่สำเร็จการศึกษาออกไปก็ไปต่อสายสามัญและเทคนิคสามารถเอาความรู้ที่ได้จากการอยู่โรงเรียนไปพัฒนาสติปัญญาความรู้ความสามารถในการศึกษาต่อและมีหน้าที่การทำงานที่ดี" ครูสายลมกล่าว และว่าโรงเรียนมีผลงานทางวิชาการมากมาย อาทิ คำรางวัลสารานุกรมไทยเยาวชน ระดับจังหวัดและระดับภาคตะวันออก และตอบปัญหาพระพุทธศาสนาได้ระดับภาคตะวันออก เป็นต้น มีนางปัญญา ฉินอินทร์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน

การก่อตั้งโรงเรียนทั้งสองแห่งของ สมเด็จพระสังฆราชฯ นับเป็นพระคุณูปการต่อผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะได้ศึกษาหาความรู้อันเป็นธำนาถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม